

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 24916-2026

Medewerker	:	Mirjam Engels
Team	:	Strategie
Datum	:	16 juni 2026
Portefeuillehouder	:	wethouder Hans Olthof

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Bijlage 1 – rekenkamerrapport onderbesteding -</p> <p>☒ Bijlage 2 – ambtelijke reactie rekenkamer onderzoek -</p> <p>☒ Bijlage 3 – brief rekenkamer met verzoek om bestuurlijke reactie -</p> <p>☒ Bijlage 4 – brief college B&W reactie rekenkameronderzoek -</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Financien</p> <p>☒ Concerncontrol</p> <p>☒ Juridisch</p> <p>☒ Communicatie</p> <p>☒ Portefeuillehouder</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek onderbesteding</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Het rekenkameronderzoek 'Beleid en Begroting in balans' ter kennisgeving aannemen.
2. De bestuurlijke reactie op het rapport vast te stellen en te verzenden naar de Rekenkamer Olst-Wijhe.

SAMENVATTING

De Rekenkamer Olst-Wijhe heeft deelgenomen aan een landelijk onderzoek over onderbesteding bij decentrale overheden. Onderbesteding betekent dat er minder geld wordt uitgegeven dan er is begroot. Het onderzoek concludeert dat ook in Olst-Wijhe er sprake is van onderbesteding. De Rekenkamer adviseert de gemeenteraad om meer informatie te krijgen zodat er beter financieel kan worden gestuurd. Voordat dit rapport door de Rekenkamer aan de gemeenteraad wordt aangeboden heeft het college van B&W de mogelijkheid om een bestuurlijke reactie te geven. Het college heeft daarom een de bestuurlijke reactie vastgesteld en aan de Rekenkamer verstuurd. In de bestuurlijke reactie geeft het college aan dat zij opvolging gaat geven aan de (eventuele) opdracht die vanuit de gemeenteraad volgt naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen in het rapport.

AANLEIDING

De Rekenkamer Olst-Wijhe heeft het onderzoek 'Beleid en Begroting in balans' afgerond. Hier is eerder een ambtelijke reactie op gegeven, zie bijlage 2. Het college van B&W heeft nu de mogelijkheid om een bestuurlijke reactie te geven op het rapport alvorens het aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De bestuurlijke reactie wordt meegezonden met het aanbieden van het onderzoek.

BEOOGD RESULTAAT

Het opstellen van een bestuurlijke reactie zodat de gemeenteraad bij het ontvangen van het onderzoek de reactie van het college van B&W kan meenemen bij het debat en de verdere besluiten omtrent het onderzoek.

KADER

- Gemeentewet
- Verordening Rekenkamer Olst-Wijhe 2023
- Financiële verordening Olst-Wijhe 2025
- P&C producten (begroting, jaarrekening, berap, kadernota)

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Conclusie 1 - Extra bijdragen uit het gemeentefonds en specifieke uitkeringen zijn de reden van meevallers in de baten.

Aanbeveling 1 - Bespreek bij elk signaal van extra baten of het nog lukt om die baten in te zetten in het lopende jaar. Overweeg of een toevoeging aan de reserve een betere oplossing is.

Conclusie 2 - Onderbesteding ontstaat door zogenaamd planningsoptimisme.

Aanbeveling 2 - Vraag bij elke begrotingswijziging (met extra lasten voor het lopende jaar) of er voldoende ambtelijke capaciteit is om het project / de activiteiten voor te bereiden en uit te voeren. Vraag ook of externe partijen voldoende capaciteit hebben om het project daadwerkelijk uit te voeren.

Conclusie 3 - Er is niet of nauwelijks sprake van onderbezetting in de capaciteit van de ambtelijke organisatie. Dit is dan ook geen reden voor onderbesteding.

Aanbeveling 3 - Vraag het college om in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de personeelsformatie, de gemiddelde bezetting in het jaar, het ziekteverzuim en de omvang van de inhuur.

Conclusie 4 - De omvang van de afschrijvingen is geen verklaring voor onderbesteding.

Aanbeveling 4 - Vraag het college om in begrotingen een investeringsplan op te nemen en in de jaarrekening een verantwoording over de voortgang van investeringen op te nemen.

Conclusie 5 - De rentebaten zijn hoger dan geraamd en de rentelasten zijn lager dan geraamd.

Aanbeveling 5 - Vraag het college om in de begroting en in de jaarrekening een liquiditeitenoverzicht op te nemen, waaruit blijkt wat het saldo van de liquiditeitsbehoefte is.

Conclusie 6 - In de grondexploitatie zijn zowel de lasten als de baten lager zijn begroot.

Conclusie 7 - De opbrengsten van leges worden te laag begroot.

Aanbeveling 6 - Bespreek bij de behandeling van de kadernota, de begroting en/of de belasting- en legesverordeningen de trends van de eigen baten uit belastingen, leges en huren. Bespreek de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de raming van de baten.

Conclusie 8 - In de jaarrekeningen wordt geen inzicht gegeven in financiële afwijkingen ten opzichte van de primaire begrotingen en afwijkingen op het niveau van de kostensoorten.

Aanbeveling 7 - Vraag het college om in de jaarrekening informatie te geven over de verschillen tussen de begroting, de begroting na wijzigingen en rekening op het niveau van de belangrijkste kostensoorten, zoals personeel, inhuur, afschrijvingen, rente, belastingen, huren en leges.

ARGUMENTEN VOOR

In de bestuurlijke reactie wordt achtereenvolgens bovenstaande conclusies en aanbevelingen in vier kopjes reactie gegeven. Per kopje wordt dit kort toegelicht.

1. *Extra rijksmiddelen en planningsoptimisme*

Een deel van de oorzaak door onderbesteding komt door late en extra rijksmiddelen. Om dit in hetzelfde boekjaar uit te geven is vaak niet mogelijk maar ook niet altijd wenselijk. Op dit onderdeel zit het college weinig mogelijkheden om bij te sturen. Qua planningsoptimisme ligt dat anders, bij besluitvorming over projecten of plannen zullen we altijd kritisch moeten blijven kijken of er daadwerkelijk uitvoering aan gegeven kan worden, meestal gerelateerd aan (externe) capaciteit.

2. *Ambtelijke capaciteit en afschrijvingen*

De ambtelijke capaciteit en afschrijvingen zijn geen reden voor onderbestedingen. Toch adviseert de Rekenkamer wel om hier uitgebreider over te rapporteren in de P&C producten. De noodzaak hier toe lijkt daarmee minder urgent en wordt in de bestuurlijke reactie daarom ook aangestipt.

3. *Leges*

Om de kostendekkendheid van de leges te verhogen heeft de gemeenteraad het college al eerder opdracht gegeven. Inmiddels loopt het proces om te komen tot meer kostendekkendheid van de leges en wordt de gemeenteraad daar na de zomer in een informerende sessie over bijgepraat. Voor het eind van het jaar wordt dit verwerkt in onze legesverordening en ligt het ter besluitvorming in de gemeenteraad voor. We vermelden dit in de bestuurlijke reactie expliciet omdat hier geen extra opdracht vanuit de raad voor nodig is.

4. *Rentebaten en inzicht in financiële afwijkingen*

Deze onderdelen zijn wel reden voor onderbesteding en daarmee urgenter. Ook hier adviseert de Rekenkamer de gemeenteraad om het college te verzoeken met meer informatie te komen in de P&C producten.

Omdat het college de resultaten van het onderzoek herkent en de Rekenkamer de gemeenteraad adviseert is de hoofdlijn van de bestuurlijke reactie dat het college de reactie van de gemeenteraad afwacht. In de besluitvorming naar aanleiding van dit onderzoek in de gemeenteraad is zij immers aan zet om met elkaar te bespreken en te bepalen welke aanbevelingen zij vertaalt in een opdracht aan het college. Het college staat welwillend tegenover opvolging van de aanbevelingen omdat dit bijdraagt aan meer informatie en daarmee aan betere financiële sturing.

RISICO'S

N.v.t.

FINANCIËN

Het geven van de bestuurlijke reactie heeft geen financiële gevolgen.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

PARTICIPATIE

N.v.t.

COMMUNICATIE

N.v.t.

PLANNING EN UITVOERING

Na debat en besluitvorming in de gemeenteraad zal beoordeeld worden welke aanbevelingen vertaalt moeten worden naar personele inzet/prioritering. Dit zal onderdeel zijn van de reguliere ambtelijke inzet voor de P&C producten.